

Jasna Klara Kozar

Avatar

16. september–1. oktober 2016

KiBela, prostor za umetnost

MMC KIBLA, Maribor

Jasna Klara Kozar je ena redkih žensk, ki se skozi življenje prebija le z umetnostjo, z njo živi in diha, se prehranjuje. Gotovo lahko zaupamo umetničinim dolgoletnim življenjskim izkušnjam, ki so ji prinesle veliko – ne samo slikarskega znanja, ki ga je izpopolnjevala v Indiji in kasneje tudi v Parizu ter še kje, ampak tudi umetniških in eksistencialnih izkušenj.

Kozarjeva je umetnica, ki konstantno raziskuje umetniške trende in eksperimentira s svojim slikarskim znanjem, ki je tehnično izrazito poglobljeno. Njen slikarski opus je raznolik, kar je skladno tudi njenemu temperamentu. A umetniška moč njenih del do izraza prihaja ravno skozi nevsiljive stalnice, ki jih lahko prepoznamo v barvni paleti, ki jo je zaznamovala skozi osemletno indijsko periodo.

Močne barve, s katerimi kompozicijsko gradi sliko, gotovo izražajo vpliv fauvizma: gre za izrazito močne kontraste znotraj toplo-hladnega primarnega ali sekundarnega kolorita, ki dokazano vpliva na človekovo psihološko počutje. Rdeča simbolizira energijo in moč, je asociacija življenja, ljubezni, strasti, spolnosti, živalske agresije, jeze in tudi strahu. Rumena je barva mladosti in optimizma, v antipodu tudi hinavščine, medtem ko je oranžna izrazito adrenalinska in eklektična. Vijolična, ki je v umetničinem opusu opazno prisotna, je barva razkošja, izžareva kakovost in eleganco. Črna sicer ni barva, je pa zato ekskluzivna vse-prisotnost (ali vse-odsotnost) generičnih barv.

Komplementaren barvni skali Jasne Kozar je tudi njen karakter. Vsak pravi umetnik je avtobiograf; v tem oziru je Jasna zagotovo pristna umetniška duša, saj so njene slike dobeseden in dosleden odraz njene osebnosti, kar omogoča vsebinsko raznolikost slikarskih motivov ter formalno neoprijemljivost nekega ponavljajočega se stila.

Jasna Klara Kozar je avatar. In tega ji ni povedal James Cameron.

Avatar v sanskrtu pomeni reinkarnirajočo se dušo, ki po predahu v moderni umetnosti, ki je ezoteričnost izčrpala do neprepoznavnosti, sodobnemu slikarstvu postavlja vnovičen izziv, predvsem z vidika dopuščanja taktilne in kreativne svobode, ki tabujem ne priznava nobene veljave več.

Avatar je tudi grafična sličica računalniškega uporabnika, ki predstavlja njegov "alter-ego" oziroma drugi jaz, ki živi navidežno življenje v navideznem svetu. "Živimo v drugem svetu, in to na istem planetu," pravi Jasna. Svet avatarjev, navideznih uporabnikov komercialnih socialnih svetov – omrežij, postaja enakovreden realnosti. Reinkarnacija človeka v čip se je začela.

Na razstavi se umetnica predstavlja s figuraliko in portreti, ki jih ekspresivno obvladuje. Sicer je pogost motiv tudi krajina, ki jo slika s simultanimi kontrasti, saj je očitno zaljubljena v še neomenjeno zeleno, barvo harmonije. Tudi njene krajine so podvržene reinkarnaciji – prehajajo med impresijo in ekspresijo, ko predstavljajo umetničin trenutni vtis, ter hkrati z agresivnimi, močnimi barvami izžarevajo strast po Drugem, po Onkraj.

Jasna Klara Kozar barve uporablja kot čutne zaznave. Z njimi se izraža in opozarja: ne samo na psihično počutje, temveč tudi na komplementarnost človeške duše in našo sublimno povezanost s kozmosom. Zato je njena barvna lestvica mavrična – še ena eksplikacija neke dobe, njenega flower-power obdobja.

Kakšen je torej avatar Jasne Klare Kozar v klasičnem slikarskem mediju? Kot pove umetnica sama, gre za "recikliranje indijske izkušnje, ki je v skupnem časovnem zaobjetu trajala osem let". Avatar predstavlja cikel slikarskih objektov oziroma slik kot svetlobnih škatel. Po hindujskem razumevanju reinkarnacije bogov je Kozarjeva ženske upodobila kot njihove lastne avatarje, ki utelešajo idejo izbrane portretiranke, bodisi kot histerične ali nesrečno disformirane/dislocirane/distrofirane duše, bodisi lucidno ožarjene ter poduhovljene in sprijaznjene z usodo.

Gre torej predvsem za poskus meditativnega miselnega preskoka ter poigravanje z idealom vnovičnega rojevanja. Vprašanje, ki ostaja, pa je, ali se ponovno rojstvo do-godi kot "vračanje enakega" ali pa se zgolj spotakne ob nekaj, čemur predrzno pravimo karma.

Nina Jeza, Artists&Poor's

Jasna Klara Kozar je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri Gabrijelu Stupici in Jožetu Brumnu. Tam je leta 1977 zaključila še slikarsko specialko, tokrat pri profesorjih Gabrijelu Stupici in Jožetu Ciuhi. Podiplomski študij je leta 1979 nadaljevala na Inštitutu za design v Ahmedabadu v Indiji. Študijsko se je izpopolnjevala še na Cite Internationale des Arts v Parizu. Danes je upokojena kot samozaposlena v kulturi. Razstavlja doma in v tujini, živi in dela v Mariboru, kjer ima na Lentu svojo galerijo 3X.

Otvoritev v petek, 16. septembra 2016, ob 20. uri.

Razstava bo na ogled do 1. oktobra 2016.

KiBela/MMC KIBLA, Maribor

KiBela, prostor za umetnost

od ponedeljka do petka od 9. do 22. ure in v soboto od 16. do 22. ure (v nedeljo zaprto)